

1. Šajā “zināšanu vitamīnā” iemācīsies kā...
2. Pirms darba sākšanas ...
3. Video ilgums..
4. Video veidošanas vadlīnijas
5. Atsauces & noderīgas saites

Izglītojoša video veidošana

Atslēgvārdi: *video, filma, izglītojošs video, izglītojoša filma, mācību video, mācību filma, vadlīnijas,*

1. Šajā “zināšanu vitamīnā” iemācīsies kā...

- kā plānot izglītojošo video pirms tā ierakstīšanas
- kāds ir ideālais video ilgums
- kādas ir video veidošanas vadlīnijas

2. Pirms darba sākšanas ...

Ir vairāki faktori, kas ietekmē efektīvu mācību video noformēšanu un veidošanu. Saskaņā ar mācīšanos mums jācenšas samazināt kognitīvo slodzi, ko varētu iegūt, sekojot šādām vadlīnijām [1]:

- **Rūpīgi** segmentē saturu.
- Vadot mācības, izmanto **pirmās personas, nevis trešās personas perspektīvu**.
- Iekļauj kā **stāstījumu** (naratīvu), tā arī **attēlus/darbības, kas ar to sasaucas**. (Tomēr, lai uzlabotu pieejamību, piedāvā izglītības guvējam piekļūt stāstījuma tekstam) Stāstījumā izmanto sarunu intonāciju.
- Nodrošini papildu organizatoriskos un citus **vizuālos un verbālos norādījumus**, lai palīdzētu izglītības guvējam loģisko sakarību izveidē.
- **Saisti saturu ar emocijām** (pozitīvām vai negatīvām), lai palielinātu motivāciju un informācijas saglabāšanu.
- Piedāvā lietotāja kontroles iespējas, iekļaujot **interaktīvus rīkus meklēšanai un navigācijai**. Tas uzlabo gan izglītības guvēja sniegumu, gan apmierinātību.

3. Video ilgums

Nav **vispārpieņemtas vienošanās** par **video ilgumu**. Iespējamie **piemēri** var būt šādi:

- instrukciju video parasti ir no 20 minūtēm līdz pat vienai stundai vai ilgāk. Ilgāki video būtu jāsadala apmēram 6 minūtes ilgos segmentos;
- īss video var būt no 55 sekundēm līdz 1,58 minūtēm ilgi, garais video no 10,29 minūtēm līdz 18,14 minūtēm ilgi;
- mācību video jābūt īsiem (apm. trīs minūtes), ja garāki video ir sadalīti īsākos segmentos, katram segmentam jābūt skaidri izteiktam sākumam un beigām.

“Obsidian Learning” [5] **iesaka** šādus **video ilgumus** [1]:

Ilgums	Video tips	“Obsidian examples” (links)
1-3 minūtes	Iepazīstināšana, īss pārskats	Līgumu pārvaldība
2-5 minūtes	‘Pilnas ainas’ atskats uz Dokumentu pārvaldību: tēma, pārskats, padziļināts ieskats tēmā	Dokumentu pārvaldība

5-15 minūtes	'Iedziļināšanās' sarežģītos tematos, tēmās, daļās, moduļos, precīzā informācijā	<u>Līgumiski svarīga komunikācija</u>
15+ minūtes	Pilni moduļi, mācību programmas, dokumentālās filmas	<u>Ļoti mērķētas, tiešsaistē balstītas mācības</u>

4. Video veidošanas vadlīnijas

Ir vēl viens būtisks aspekts, kas jāņem vērā, ja vēlies izveidot patiešām efektīvus videoklipus. **Saturs ir jāpielāgo mērķauditorijai.** Ļoti svarīgi ir pārzināt savu auditoriju un radīt šai auditorijai piemērotu video. Viena un tā paša veida video ne vienmēr ir piemēroti, kā pieaugušajiem, tā arī bērniem. **Nekad** neizmanto pieeju: “**viens der visiem**”. No otras puses, vienmēr vēlams kaut neliels radošuma pieskāriens [2].

Van der Meij un Van der Meij [3, 4] ir veicis pētījumus par efektīvu mācību video dizainu un izstrādi. Pētījuma rezultātā tika izstrādātas **8 ieteikumu vadlīnijas instruktāžas video** izstrādei, konkrētāk, **programmatūras lietošanas apmācības video** - sk. tabulu tālāk:

Vadlīnija	Apsvērumi
1. Nodrošināt vieglu piekļuvi	Izdomā videoklipiem jēgpilnu nosaukumus un sakārto tos , lai izglītības guvējs varētu viegli atrast atbilstošu materiālu.
2. Stāstījuma animēšana	Stāstījumam izmanto cilvēka balsi . Pārliecinies, ka darbības ir sinhronizētas ar stāstījumu .
3. Paredzēt funkcionālo interaktivitāti	Paredzi iespēju izglītības guvējiem kontrolēt video , lai piekļūtu tam atbilstoši viņu tempam (pauze, atgriešanās utt.).
4. Priekšskatīt uzdevumus	Izmanto papildu organizētājus un kontekstuālos norādījumus, lai ļautu izglītības guvējiem uzzināt, ko viņi mācās tagad un kā tas iekļaujas kopējā mācību programmā . Izmanto sarunvalodas stilu , lai padarītu skaidru noteiktā uzdevuma lomu kopējā mācību procesā .
5. Piedāvā praktisku nevis teorētisku informāciju	Šī vadlīnija ir tieši saistāma ar mācību video , kas parasti sniedz informāciju par procedūrām un praksi, nevis jēdzieniem un teoriju . Protams, ir daudz gadījumu, kad konceptuālu informāciju var iekļaut video.
6. Veidojiet skaidrus un vienkāršu uzdevumus	Palīdzi izglītības guvējam kopējās shēmas veidošanā , sniedzot vienkāršus paskaidrojumus un parādot lietotāju darbības un sistēmas reakciju savstarpējo mijiedarbību . Izmanto iezīmēšanu, lai vadītu uzmanību .
7. Veidojiet īsu video	Vairāk par video ilgumu skatieties sadaļā “Video ilgums”
8. Pastiprināt demonstrāciju ar praksi	Prakse nostiprina un veicina mācīšanos , tā arī ļauj izglītības guvējam novērtēt savu mācīšanos

Citas **vadlīnijas** [2] nosaka, ka **labs izglītojošs video**:

1. Pieturās pie **vienas tēzes** un demonstrē to ar **reāliem piemērus**, kas to parāda **dažādos kontekstos**.
2. Izmanto piemērus, kurus iespējams sasaistīt ar katra skatītāja **individuālo pieredzi**. Ja veido izglītojošus video bērniem, neizmanto piemērus, kas būtu pievilcīgi tikai pusaudžiem.
3. Nesniedz visu informāciju uzreiz. Ir jānodrošina **pietiekams konteksts**, lai varētu izteikt savu viedokli, bet kontekstu **skaidrojošā informācija nedrīkst būt daudz**, lai nezaudētu mācību video būtību.
4. **Piedāvā papildu informācijas avotus video beigās**, aprakstā vai **emuāra ierakstā par video**. Tādā veidā ir iespējams sniegt papildus informāciju par kopējo video tēmas kontekstu, **video iekļaujot tikai būtiskāko informāciju**. Tas ļauj kopīgot avotus un saites, kam ieinteresētie skatītāji var sekot tālāk, vienlaikus saglabājot video aktualitāti!
5. Lai saglabātu skatītāja uzmanību, **uzrunā skatītāju**.
6. **Piedāvā** interesantus **praktiskus uzdevumus**, lai palīdzētu izglītības guvējam **pielietot** jauno informāciju **praksē**.

5. Atsauces & noderīgas saites

1. <https://elearningindustry.com/instructional-videos-design-6-top-tips>
2. <https://biteable.com/blog/tips/how-to-make-educational-videos/>
3. Meij H. van der, Meij J. van der, Eight Guidelines for the Design of Instructional Videos for Software Training, 2013, https://www.researchgate.net/publication/263594372_Eight_Guidelines_for_the_Design_of_Instructional_Videos_for_Software_Training
4. Meij H. van der, Meij J. van der, Developing and Testing a Video Tutorial for Software Training, 2014, <https://www.ingentaconnect.com/content/stc/tc/2014/00000061/00000002>
5. <https://www.obsidianlearning.com>